

POŻEGNANY (21) *part praet pass pf*

pożegnany (15), **pożegnan** (5), pożegnany *a.* pożegnan (1).

-any (16), [-ąny].

o oraz *e jasne*; w formach złożonych *a jasne*; w formach niezłożonych -ana : -ąna *OpecŻyw* (2:1); -ano (2).

sg m N pożegnany (8). ◊ *A* pożegnanego (1), pożegnany (1). ◊ *I* pożegnanym (1). ◊ *V* pożegnany (1). ◊ *f N* pożegnana (3), pożegnan(a) (1), [pożegnaną]; ~ (*praed*) -a (3), [-ą]. ◊ *I* pożegnaną (1). ◊ *n N* (*praed*) pożegnano (2). ◊ [G pożegnan(e)go] ◊ *pl N m pers* pożegnani (1). ◊ *V m pers* pożegnani (1).

[Składnia dopełnienia sprawcy: *pożegnany przez kogo.*]

Sł stp s.v. pożegnać, Cn brak, Linde XVII – XVIII w. s.v. pożegnać.

1. *Obdarzony błogosławieństwem, pobłogosławiony; benedictus BartBydg, Vulg* (8) : *BartBydg* 18b [2 r.]; *Rzekł iemu pan [Krystus w widzeniu świętego]: Pożegnányś ty Euftáchi/ żeś przyjął wodę y dar łąłki mey HistRzym* 128; [ktoby iedno podle brzmienia ich *[obietnic Boga]/ w przyźłego Chriřtuła/ [...] wwierzył/ przezeń pożegnány/ to ieft przed Bogiem řprawiedliwy a błogosławiony był. UstKořciel* 19v; Niech będzie błogosławione imię iego *[Boga] ná wieki/ przed słońcem trwa imię iego. A będą wnim pożegnáni wřlyftkie pokolenia źiemřkie Leop Ps* 71/17 (*Linde s.v. pożegnać; Dict* 1566 A3v].

W przeciwstawieniu: »potępiońy ... pożegnany« (1): będą potępieni wřlyftcy kthorzy by bluźnili przeciwo tobie [*Jeruzalem*]: á ci ktorzy by cie budowály pożegnáni będą. *Leop Tob* 13/16.

a. *W funkcji rzeczownika* (1) : *Tákowym będzie rzeczono [...] Podźćiefź pożegnáni [benedicti] á otrzymaćie kroleřtwo oycá mego/ nágotowane wam od pocźátku řwiátá [Vulg Matth* 25/34]. *HistRzym* 122v.

a. *Pořwięcony* (3) : *Krolowa Perřka iego řlawą wzbudzoná/ o pożegnány oley do niego pořłálá/ y zá wielki dar od niego odniořłá SkarŻyw* 31; [Abowiem Paweł ř. tak piřře [...] pożegnany kielych [*calix benedictionis Vulg* 1.*Cor* 10/16] ktory my řegnamy/ azalź nieieft řpołecznořć krwi pana Chriřtuřowej *UstKořciel* 65].

Szereg: »pożegnan i pořwięcon« (2): *thák do rąk kxiędzá nowego mowicie. Iź cokolwiek ty ręce będą řegnác/ było to pożegnano/ y cokolwiek będą pořwięćác/ było to pořwięcono. KrowObr* 125, 125v.

2. *Uwielbiony (o Bogu Ojcu, Chrystusie i Maryi)* (13) : *A przetoź iednácźko nářła/ [...] Iezuřa pożegnanego owotz brzucha twęgo/ nám po řkonaniu řywota tego vkaź. OpecŻyw* 190v, 11; *Pożegnány bądź pan Bog że miedzy námi ieft wierna miłořć. HistRzym* 108, 38v; *TYŚ ieft Izraělřki Krol/ z Dawidowego pokolenia/ ktoryžeś nam w imię Boże/ pożegnány řądáiący Krol przyřzedł. ArtKanc* E5v; [*Dict* 1566 A3v].

Wyrażenia: »pożegnana miedzy niewiastami (a. paniami), nad wszyćki panny i panie« (3:1): *OpecŻyw* 8 [2 r.], 11; *Zdrowá bądź Márya/ y miłořći peřná/ Pan niebieřki z tobą/ ieftęś pożegnaną miedzy niewiáftami [benedicta tu in mulieribus Vulg Luc* 1/28]. *ArtKanc* A7v. [*Zawsze przekład tego samego tekstu.*]

»pożegnany na wieki, wiecznie« [szyk 2:2] (3:1): do krolestwa niebieskiego [...] nas przywiedź Iezu Kryfte ná wieki pożegnány. *HistRzym* 41; Bądźże Boże tobie chwałá/ cześć, moc, sílá, iáfnóść, sławá/ boś ty wízyftkich rzeczy Pánem/ wiecznie pożegnánym, Amen/ alleluia. *ArtKanc* T11, N19, N19v; [Wkłada téż pan Bog krzyż a vdręczenie pod czas/ na łwe święte a wybrane/ nie prze grzechy ich/ ale tylko prze cześć a sławę imienia łwego wiecznie pożeganego *UstKościel* 74].

Synonimy: 1.a. *poświęcony, ubłogosławiony*; 2. *uczczony, uwielbiony*.

Cf **NIEPOŻEGNANY, POŻEGNAĆ, PRZEŻEGNANY**

LW